

Rokovanie pracovnej skupiny Drogová politika a exponované lokality

komunitného plánovania sociálnych služieb dňa 8. 10. 2021

Stretnutie online: 9:00 – 10:30, online

Prítomní za členov pracovnej skupiny (ďalej len PS):

Anonymní Narkomani, OZ Brána do života, Detský fond SR, CDR RETEST, CPLDZ, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Bratislava I, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Bratislava III, Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Bratislava V, OKaP KR PZ BA, Odbor koordinácie protidrogovej stratégie a monitorovania drog MZ SR, OZ Odyseus, OZ PRIMA, SNSLP

Hostia: **Augur Consulting, s. r. o.** /Marián Svoboda,

UVSK SAV/Miroslava Žilinská

Sekcia sociálnych vecí magistrátu hl. mesta SR Bratislavy:

Iveta Chovancová (vedúca pracovnej skupiny), Adam Domanický (tajomník pracovnej skupiny), Miriam Kanioková, Kamila Adamkovičová, Marek Lukačovič, Jana Valášková

Facilitátor: Bohdan Smieška (PDCS,o.z.)

Zapisovateľka: Lucia Kalmárová (PDCS,o.z.)

Program

1. Schválenie programu rokovania
2. Harmonogram tvorby KPSS
3. Prezentácia priebežných výsledkov analytickej časti KPSS dodávateľom spoločnosťou AUGUR Consulting, s. r. o.
4. Pripomienkovanie SWOT analýzy KPSS

Hlasovanie: za: 11 proti:0 zdržal sa:0

Program bol schválený.

Harmonogram tvorby KPSS

I. Chovancová (prezentácia v prílohe č.1)

Prezentácia priebežných výsledkov analytickej časti KPSS

M. Žilinská (prezentácia v prílohe č.2)

Prezentácia obsahuje časť priebežných výsledkov analýzy dát v cieľovej skupine ľudí užívajúcich drogy, získaných cez desk research. Hlavná zložka dát je dostupná z organizácií, ktoré poskytujú liečebnú starostlivosť drogovo závislým a to za obdobie rokov 2019-2020.

Z pohľadu plánovacích procesov sociálnych služieb (ďalej len SS) na magistráte je dôležité sa zaoberať výsledkom o najvyššom počte pacientov liečených zo závislostí pochádzajúcich z Bratislavského kraja. Trend kumulácie užívania drog vo veľkých mestách je úplne bežný, ale pri interpretácii týchto výsledkov treba byť opatrní. Obzvlášť v kontexte zdroja dát, kedy výsledné údaje môžu odzrkadľovať vyššiu koncentráciu liečební na území Bratislavského kraja v porovnaní so zvyškom Slovenska.

Rodová štruktúra pacientov je jedným z ukazovateľov, ktorý si zaslúži podrobnejšie skúmanie. Napriek tomu, že muži tvoria dominantnú časť liečených pacientov, nemusí to automaticky znamenať, že ženy drogy užívajú menej. Môže to byť spôsobené tabuizovaním užívania drog u žien. Zároveň veľa žien nevyhľadá pomoc, prípadne ponúkaná pomoc nie je dizajnovaná na naplnenie ich špecifických potrieb, preto tieto služby nevyužívajú.

Dominanciu užívania stimulačných látok a opiátov treba posudzovať z pohľadu potenciálu budovania závislosti. Aj s ohľadom nato, že prezentované údaje nie sú výsledkom reprezentatívneho prieskumu užívania drog v slovenskej populácii a populácii obyvateľov Bratislavy.

Mierny pokles liečených klientov v porovnaní rokov 2019 a 2020 treba reflektovať v kontexte pandémie. Pravdepodobnejšou príčinou poklesu môžu byť pandemické opatrenia, ktoré obmedzili prevádzku zariadení, skôr ako fakt, že by fenomén užívania drog bol na ústupe.

Pri posudzovaní dát o liečených užívateľoch podľa trvalého pobytu v Bratislave sa ponúkajú na rozmyšľanie tieto otázky: *„Do akej miery tieto údaje reflektujú existujúcu drogovú scénu v Bratislave“, „Do akej miery sa odrážajú fenomény ako demografia daných mestských častí“, prípadne „Typ drog, ktoré sa v daných lokalitách užívajú“.*

Stagnácia vo vývoji počtu najmladších liečených pacientov (do 29 rokov) môže mať úzku spojitosť s typom látok, ktoré táto veková kategória užíva (nižší potenciál vybudovania si závislosti alebo dlhšie obdobie vybudovania si závislosti).

Do záverečnej správy budú doplnené ešte dáta z iných zdrojov (napr. Ministerstvo zdravotníctva SR, školský prieskum ESPAD).

M. Svoboda krátko zhrnul uskutočnené aktivity v prvej a druhej etape projektu analýz, ktoré prebehli do termínu stretnutia 8. 10. 2021.

Druhú etapu projektu odštartoval prieskum v mestských častiach. Dotazníky boli nasmerované na pracovníkov odborov sociálnych vecí a otázky sa týkali všetkých cieľových skupín vrátane ľudí užívajúcich drogy. Súčasne boli rozposlané rozsiahle dotazníky na zástupcov poskytovateľov sociálnych služieb.

V tretej etape projektu sú naplánované empirické aktivity zamerané na zber kvalitatívnych dát formou rozhovorov a dotazníkov v cieľovej skupine. Ako posledná, prebehne dňa 11. 10. 2021 skupinová diskusia zástupcov odbornej verejnosti, ktorej sa môžu zúčastniť aj prítomní členovia PS.

Drogová problematika sa prelína v analytickej časti aj so zisťovaním v iných cieľových skupinách a tento presah bude zachytený vo výstupoch záverečnej správy. Tá bude k dispozícii 31. 10. 2021. Do konca novembra by mal byť ukončený proces jej pripomienkovania zo strany magistrátu aj prebehnú prezentácie všetkým pracovným skupinám.

Diskusia:

Záverečná správa bude obsahovať aj dáta z cieľovej skupiny užívateľov alkoholu, ktoré momentálne nie sú prezentované v priebežných výsledkoch analýzy.

V rámci analýzy dát z desk research aj v rozhovoroch s užívateľmi sa analytici zamerajú aj na problematiku súbežného užívania drog tzv. „poly drug use“.

Členka PS upozornila na fakt, že štatisticky zaradení *slobodní* užívatelia nežijú väčšinou osamote a teda otázka formy spolunažívania pre túto skupinu je na mieste.

Informácie o trende nahrádzania tradičných drog novými psycho-aktívnymi látkami budú v analýze zahrnuté, ak sa ich podarí získať pre Slovensko, prípadne ako doplnujúca informácia v rámci európskeho regiónu.

Údaje z prostredia užívateľov, ktorí sa starajú o deti, zatiaľ nie sú v systéme SS dostupné. V rámci empirického zisťovania boli otázky o starostlivosti o deti zahrnuté do dotazníka pre užívateľov drog.

Z pohľadu starnutia populácie užívateľov drog, je užitočná informácia o počte opakovaných recidív (zdrojom údajov by mohli byť záznamy zdravotných poisťovní, aj keď je otázna miera ich spolupráce v takomto zisťovaní). V záverečnej správe by sa údaje o recidívach mohli objaviť.

Dotazníky pre užívateľov drog neobsahujú otázku o sexuálnej orientácii. Pre klienta to môže byť citlivá záležitosť a je ťažké túto tému v rozhovoroch otvárať. Niektorí poskytovatelia SS pre queer komunitu možno údaje o výskyte užívania drog majú a dodatočne im bude zaslaný dopyt k tejto otázke.

Pripomienkovanie SWOT analýzy spracovanej Sekciou sociálnych vecí

I. Chovancová (Google dokument príloha č.3)

V prezentovanom návrhu SWOT analýzy boli stručne predstavené všetky jej faktory.

Diskusia:

Na podnet člena PS by mala byť v **ohrozeniach** pomenovaná **neochota politikov zarámcovať problémy drogovej politiky vo vzťahu k ostatným drogám** mimo marihuany. V procese

prípravy novely trestného zákona sa to aktuálne nedeje. „*Má mesto možnosť intervenovať v prostredí politických strán a otvoriť diskusiu o destigmatizácii ostatných drog?*“

Mesto vstupuje do legislatívneho procesu prostredníctvom medzirezortného pripomienkovania. Nepriamo možnosti mesta ovplyvňovať drogovú politiku na národnej úrovni pravdepodobne existujú tiež.

Do **slabých stránok** by mal byť doplnený **nedostatok priestoru/objektov v majetku magistrátu**, ktoré by boli **vhodné pre poskytovanie nových SS** v tejto oblasti. Členka PS uviedla, že je vôľa na vytvorenie nových SS. Dokonca sú dostupné personálne kapacity a možno aj finančné prostriedky na nové SS. Problém je však v nedostatku v priestorov.

Obzvlášť ťažké je nájsť priestor, v ktorom by mali byť poskytované služby klientom užívajúcim drogy. Čiastočne to súvisí aj s **neochotou mestských častí**, ktoré sa stavajú proti riešeniu situácie užívateľov na ich území - podnet na doplnenie **ohrození**.

Zapojenie sa do grantových schém Európskej Únie (napr. programy EU Justice, DG SANTE) na rozvoj sociálnych služieb by mohla byť pre magistrát nová **príležitosť**.

V procese prioritizácie cieľov a opatrení je potrebné správne identifikovať cieľovú skupinu, ktorá SS bude využívať a ktorá ich najviac potrebuje. Často sú to **ľudia, ktorí majú iné pridružené sociálne problémy**. V tejto súvislosti sa je treba zamerať aj na možnosti **dostupného bývania**. Aktívneho užívateľa nikto neubytuje a služba „housing first“ pre užívateľov nie je dostupná. Ďalšia členka PS dodala, že problém s hľadaním ubytovania majú aj abstinujúci ľudia.

V **slabých stránkach** chýbajú členke PS služby a informácie o klientoch z pohľadu **syndrómu spoluzávislosti**.

Polymorfné užívanie látok vrátane alkoholu sa neodrazilo v **ohrozeniach**, konkrétne v dopadoch nedostatkov systému starostlivosti.

Zaznel podnet na **rozšírenie nízkoprahových služieb o zamestnávanie mladých ľudí**, aj užívateľov drog. Veľakrát preventívny program v práci s mladými nestačí a je žiaduce zamestnať ich formou nízkoprahových brigád, v bezpečných a overených podmienkach.

Požiadavku na **rozšírenie financovania SS, resp. dotačnej politiky podporujúce aktivity pre abstinujúcich užívateľov** predniesla ďalšia členka PS. V tejto oblasti chýba systémové financovanie. Doliečovací proces vypadáva zo siete financovania SS pre závislých. Využívanie špecifických grantov je problematické, kvôli tomu, že sú nastavené pre poskytovateľov terénnych služieb alebo služieb pre aktívnych užívateľov drog.

Limitovaný prístup k zdravotnej psychiatrickej starostlivosti pre mladistvých vníma členka PS ako tému, ktorá by mala byť zachytená v analýze. Mladí majú oproti dospelaj populácii sťažený prístup k ambulantnej aj lôžkovej starostlivosti.

V **silných stránkach** týkajúcich sa pokrytia **exponovaných lokalít** sa opakujú lokality Stavbárskej, Kopčianskej a Obchodnej. Za zváženie stojí rozšírenie o nové lokality ako napríklad Trnavské mýto, Račianske mýto, ulica Bojnická a Stará Vajnorská.

Pri mladistvých je podstatná **téma nelátkových závislostí** (aj v kombinácii s látkovými). „Bude to brané do úvahy v analýze?“

Členka PS pochválila predstavený návrh SWOT analýzy, jeho prepracovanosť a komplexný obsah.

I. Chovancová ocenila zapojenie členov PS do diskusie o SWOT analýze a poďakovala za všetky podnety. Vďaka nim sa podarí identifikovať medzery už navrhovanej analýzy.

Všetky pripomienky budú vyhodnotené a tie relevantné aj zapracované do finálnej verzie SWOT analýzy. Realistické posúdenie jednotlivých prvkov analýzy následne ovplyvní definíciu strategických a špecifických cieľov KPSS.

Tím SSV vníma prienik témy bývania a dostupnosti bývania vo všetkých pracovných skupinách. Ukazuje sa, že dostupné bývanie je základným faktorom ovplyvňujúcim kvalitu života všetkých cieľových skupín. Preto v procese prípravy KPSS tím SSV zväží vznik prierezovej pracovnej skupiny zameranej na dostupnosť bývania.

Členky a členovia PS majú od tejto chvíle možnosť pripomienkovať návrh SWOT analýzy priamo v Google dokumente cez funkciu komentáre (s označením mena organizácie, za ktorú pripomienkuje) a tiež v dokumente zvýrazniť vlastné priority jednotlivých prvkov.

Záver a ďalšie kroky

Ďalšie kroky:

- Členovia PS majú 1 týždeň na **pripomienkovanie SWOT analýzy**.
- V priebehu budúceho týždňa bude k dispozícii zápis s prezentáciami.
- **9.11.2021** je naplánované 3. stretnutie PS. Tím SSV predstaví finálnu verziu SWOT analýzy, strom problémov a strom cieľov a tiež návrh strategických a špecifických cieľov KPSS.

Zoznam príloh

Príloha 1: *Prezentácia 2 stretnutie_PS drogová politika*

Príloha 2: *AUGUR.prezentacia_KPSS_Drogova politika_analyticka cast*

Príloha 3: Google dokument [Návrh SWOT analýzy - PS drogová politika a exponované lokality SSV](#)

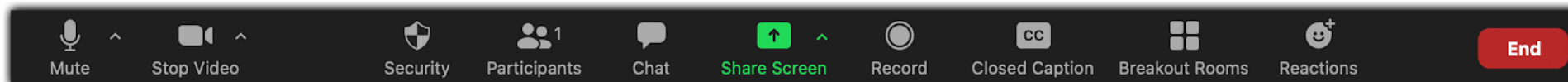
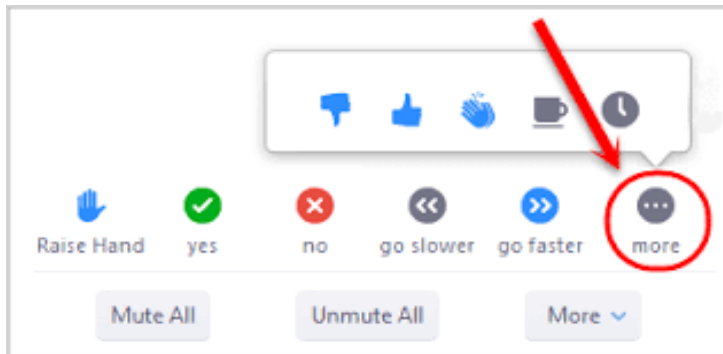
Komunitné plánovanie sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislavy

Pracovná skupina Drogová politika a exponované lokality

Stretnutie dňa 08. 10. 2021

Návrh pravidiel počas online

- Používajte kameru
- Keď nehovoríte, **vypnite si mikrofón**
- **Personalizujte si svoje prihlásenie /Rename** (napíšte si svoje priezvisko a skratku inštitúcie)
- Keď máte **otázku alebo návrh**, napíšte ju do chatu
- Počas diskusnej časti, **ak chcete niečo povedať**, prihláste sa zdvihnutím ruky alebo ikonkou **Raise Hand** a počkajte, kým Vám neudelíme slovo
- **Zasadnutie nahrávame** pre účely spracovania zápisu, nijaká časť nahrávky nebude zverejnená
- „**Black-out**“ pravidlo – keď vypadnem, znovu sa prihlásim

Členovia pracovnej skupiny

Potvrdení účastníci

- Detský fond Slovenskej republiky
- Brána do života
- CPLDZ
- CPPPaP Bratislava 1
- CPPPaP Bratislava 3
- CPPPaP Bratislava 5
- OZ Odyseus
- OZ Prima
- Anonymní narkomani
- Preventisti KR PZ Bratislava
- Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
- Retest CDR

Ospravedlnení účastníci

Program rokovania

- Schválenie programu rokovania
- Harmonogram tvorby KPSS
- Prezentácia priebežných výsledkov analytickej časti KPSS dodávateľom spoločnosťou AUGUR Consulting, s. r. o.
- Pripomienkovanie SWOT analýzy KPSS

Harmonogram

SEPTEMBER	OKTÓBER	NOVEMBER
21.9. 9:00-10:30 (utorok)	8.10. 9:00-10:30 (piatok)	9.11. 9:00-10:30 (utorok)
Návrh programu: * Predstavenie orgánov komunitného plánovania sociálnych služieb * Predstavenie procesu komunitného plánovania sociálnych služieb * Predstavenie doterajšej spolupráce na Bratislave 2030 (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja) * Predstavenie schvaľovanej Monitorovacej správy KPSS 2020-2021 * Predstavenie relevantných priorít sekcie sociálnych vecí 2021-2022	Návrh programu: * Prezentácia priebežných výsledkov analytickej časti KPSS dodávateľom spoločnosťou AUGUR Consulting, s.r.o. * Zostavenie SWOT analýzy vychádzajúce z priebežných výsledkov	Návrh programu: * Predstavenie finálnej podoby SWOT * Predstavenie stromu problémov a stromu cieľov * Návrh strategických a špecifických cieľov a priorít

Aktuálny stav prác analytickej časti a priebežné výsledky

- Prezentácia Augur

Návrh SWOT analýzy

- [LINK na otvorenie dokumentu](#)
- Dokument si môžete otvoriť aj prostredníctvom linku zaslaného v chate

Evaluačné dotazníky

- poskytujú nám spätnú väzbu
- súčasť väčšej evaluácie KPSS realizovanej oddelením dátovej politiky a priestorových analýz Bratislavy
- zaslané po každom stretnutí

Ďakujeme za Vašu pozornosť a tešíme sa na ďalšie stretnutia!

Analytická časť komunitného plánu sociálnych služieb hlavného mesta SR Bratislavy

Ľudia užívajúci drogy

Prezentuje: Mgr. Miroslava Žilinská

CIELE PROJEKTU

- Vypracovanie analytickej časti **komunitného plánu hlavného mesta SR Bratislavy**.
- Vypracovaná analýza bude súčasťou komunitného plánu sociálnych služieb na území Bratislavy na roky 2022 – 2030.
- Cieľové skupiny:
 - **Deti, mládež a rodiny v ohrození**
 - **Starší obyvatelia a obyvatelky**
 - **Osoby so zdravotným znevýhodnením**
 - **Ľudia bez domova**
 - **Ľudia užívajúci drogy**
 - **Cudzinci a etnické menšiny**

1. etapa projektu
do termínu odovzdania
priebežných prezentácií,
t. j. 28.7.2021

2. etapa projektu
aktivity uskutočnené do
stretnutia pracovnej
skupiny,
t. j. do 8.10.2021

3. etapa projektu
aktivity do 30.10.2021

4. Etapa projektu
OPCE
aktivity do 15.11.2021

JEDNOTLIVÉ KROKY PROJEKTU

Krok 1

- **Pracovné stretnutie - pilotná prezentácia metodologickej schémy**
- Dohodnutie spôsobu komunikácie, prezentácie analytického postupu a návrh harmonogramu. Jednotlivé aktivity budú prediskutované a pripomienkované. Nasleduje optimalizácia aktivít a postupov. Všetko bude prebiehať v spolupráci s odbornými garantmi projektu.

Krok 2

- **Desk research**
- Desk research – rešerš a syntéza všetkých dostupných sekundárnych informácií a dát, s využitím všetkých relevantných zdrojov. Zdroje budú obsahovať sekundárne dáta, realizované štúdie, prieskumy a analýzy. Súčasne sa bude pracovať s platnými koncepčnými a strategickými dokumentmi. Pri zhromažďovaní podkladov pre desk research predpokladáme spoluprácu so zadávateľom a odbornými garantmi.

Krok 3

- **Príprava pracovnej verzie zisťovacích nástrojov pre jednotlivé cieľové skupiny**
- Jednotlivé návrhy zisťovacích nástrojov budú tvorené v spolupráci so zadávateľom a po konzultácii s odbornými garantmi. Zisťovacie nástroje podliehajú schváleniu zadávateľom.

Krok 4

- **Realizácia empirických aktivít a šetrení**
- Analýzy prebehnú v rámci všetkých zainteresovaných cieľových skupín. Do empirických analýz budú zahrnutí dôležití komunikační partneri, napr. zástupcovia MČ, zástupcovia sociálnych a nadväzujúcich služieb, klienti, potenciálni klienti a neformálni ošetrovatelia.

Krok 5

- **Analýzy dát**
- Analýzy dát kvantitatívneho i kvalitatívneho charakteru.

Krok 6

- **Vypracovanie priebežných správ a záverečné správy**
- Vypracovanie priebežných správ pre jednotlivé cieľové skupiny v podobe prezentácie. Vypracovanie záverečnej správy kumuluje súhrn poznatkov z desk research a empirických šetrení v rámci jednotlivých výskumných štúdií.

Krok 7

- **Prezentácia zistení**
- Prezentácia priebežných a hlavných zistení (PowerPoint) pri príležitosti stretnutia v rámci pracovných skupín za účasti zadávateľa a garantov pre jednotlivé cieľové skupiny. Diskusia a formulácia záverov a odporúčaní.

Krok 8

- **Syntéza všetkých poznatkov**
- Syntéza všetkých poznatkov, finalizácia záverečných správ doplnených o poznatky zo stretnutia so zadávateľom, vrátane súvisiacich odporúčaní. Odovzdanie všetkých výstupov zadávateľovi.

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok na Slovensku v roku 2019

- V roku 2019 na Slovensku podstúpilo liečbu kvôli užívaniu drog **3 295 osôb**, čo predstavuje **60,4 osôb na 100 000 obyvateľov**.
- **Najvyšší počet pacientov liečených zo závislosti pochádzalo z Bratislavského kraja – konkrétne 161,3 liečených na 100 000 obyvateľov.**
- 70,6 % z celkového počtu pacientov bolo liečených v zariadeniach rezortov zdravotníctva a 29,4 % v nemocniciach pre obvinených a odsúdených.
- **Muži tvorili 80,8 % (celkom 2 661) zo všetkých pacientov** a ženy 19,2 % (celkom 634).
 - Z hľadiska veku liečených zo závislosti na drogách boli v roku 2019 najpočetnejšiu skupinou ľudia vo veku 30 – 39 (celkom 1 241 pacientov) a 20 – 29 (celkom 1 125 pacientov).
- 83,2 % liečených boli slobodní ľudia a takmer polovica liečených pacientov (47,7 %) žila s rodičmi.
- V takmer polovici prípadov (celkom 46 %) išlo o nezamestnané osoby.

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok v roku 2019 podľa užívaných návykových látok:

- V roku 2019 na Slovensku podstúpilo liečbu kvôli užívaniu drog **3 295 osôb**.
- Najčastejšie sa liečili užívatelia:
 - stimulačných látok ako primárne drogy – 42,7 % z celkového počtu liečených užívateľov (z toho väčšina užívala pervitín),
 - opiáty – 23,5 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - kanabis – 21,2 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - psychoaktívnych látky – 6,6 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - hypnotiká a sedatíva – 3,7 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - kokaín – 1,3 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - prchavé látky – 0,8 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - halucinogény – 0,2 % z celkového počtu liečených užívateľov.

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok na Slovensku v roku 2020

- V roku 2020 na Slovensku podstúpilo liečbu kvôli užívaniu drog **2 927 osôb**, čo predstavuje **53,6 osôb na 100 000 obyvateľov**. Oproti predchádzajúcemu roku ide o pokles o 11,2 %, ktorý môže byť spôsobený opatreniami v rámci poskytovania zdravotných služieb v súvislosti s ochorením COVID-19.
- **Najvyšší počet pacientov liečených zo závislosti pochádzalo z Bratislavského kraja – konkrétne 142,3 liečených na 100 000 obyvateľov.**
- 74 % z celkového počtu pacientov bolo liečených v zariadeniach rezortov zdravotníctva a 26 % v nemocniciach pre obvinených a odsúdených.
- **Muži tvorili 81 % (celkom 2 371) zo všetkých pacientov** a ženy 19 % (celkom 556).
 - Z hľadiska veku liečených zo závislosti na drogách boli v roku 2020 najpočetnejšou skupinou ľudia vo veku 30 – 39 (celkom 1 044 pacientov) a 20 – 29 (celkom 984 pacientov).
- Rovnako ako v predchádzajúcom roku 83,2 % liečených boli slobodní ľudia.
- V 44,6 % išlo o nezamestnané osoby alebo osoby, ktoré sú závislé na inej osobe.

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok v roku 2020 podľa užívaných návykových látok:

- V roku 2020 na Slovensku podstúpilo liečbu kvôli užívaniu drog **2 927 osôb**.
- Najčastejšie sa liečili užívatelia:
 - stimulačných látok ako primárne drogy – 43 % z celkového počtu liečených užívateľov (z toho väčšina taktiež užívala pervitín) – najvyšší podiel od roku 2010,
 - opiáty – 22,7 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - kanabis – 19,8 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - psychoaktívnych látky – 9 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - hypnotiká a sedatíva – 3,7 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - kokaín – 1,9 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - prchavé látky – 0,6 % z celkového počtu liečených užívateľov,
 - halucinogény – 0,1 % z celkového počtu liečených užívateľov.

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok v roku 2019 a 2020 podľa užívaných návykových látok

Liečení užívateľa	2019	2020
stimulačných látok ako primárnej drogy	42,7 %	43 %
opiátov	23,5 %	22,7 %
kanabis	21,2 %	19,8 %
psychoaktívnych látok	6,6 %	9 %
hypnotík a sedatív	3,7 %	3,7 %
kokaínu	1,3 %	1,9 %
prchavých látok	0,8 %	0,6 %
halucinogénov	0,2 %	0,1 %
CELKOM	3 295 pacientov	2 927 pacientov

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Štruktúra liečených užívateľov návykových látok v rokoch 2019 a 2020 podľa primárnej drogy v Bratislavskom kraji

- V roku 2019 bolo 1 072 pacientov s trvalým bydliskom v bratislavskom kraji, v roku 2020 ich bolo o niečo menej – 958 pacientov.
- Najviac z nich užívalo ako primárnu drogu heroín alebo stimulačné drogy, bolo to rovnako ako v rokoch 2019 a 2020.

Liečení užívatelia v Bratislavskom kraji	2019	2020
heroín	407	400
stimulačné drogy	391	316
kanabis	165	140
kombinácia psychoaktívnych látok	62	53
kokaín	26	35
ostatné druhy opiátových drog	11	4
hypnotiká a sedatíva	6	10
prchavé látky	3	0
halucinogény	1	0
CELKOM	1 072 pacientov	958 pacientov

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Počty liečených užívateľov návykových látok, ktorí majú trvalý pobyt v jednotlivých okresoch Bratislavy od roku 2018 do roku 2020

- Najviac liečených má trvalé bydlisko na území okresov Bratislava II a Bratislava V.

Liečení užívateľa s bydliskom v Bratislave	2018	2019	2020
Bratislava I	52	84	69
Bratislava II	224	266	258
Bratislava III	66	85	79
Bratislava IV	137	127	113
Bratislava V	248	289	236
CELKOM	727	851	755

ZÁKLADNÉ UKAZOVATELE

Vývoj počtu liečených užívateľov drog na Slovensku v rokoch 2004 – 2019.

- **Za obdobie 2004 – 2019 vzrástol počet liečených užívateľov drog** – oproti roku 2004 sa v roku 2019 liečilo o 42,3 % viac osôb (u mužov o 45,2 % a u žien o 31,5 %)
- Počet liečených užívateľov drog na Slovensku v tomto období:
 - vo vekovej kategórii 30 – 39 rokov vzrástol štvornásobne,
 - vo vekovej kategórii 40 rokov a viac vzrástol viac než štvornásobne,
 - vo vekovej kategórii osôb do 19 rokov mierne klesol,
 - vo vekovej kategórii 20 – 29 stagnuje.

VÝSLEDKY VÝZKUMU

Dopad pandémie COVID–19 na vzorke užívania drog

Výsledky internetového prieskumu medzi užívateľmi drog uskutočneného na Slovensku

- **Vzorka 337 respondentov** (27 % žien a 73 % mužov)
 - 69 % respondentov žilo v mestách (**konkrétne 77 % respondentov žijúcich v meste bolo z Bratislavy**)
- Väčšina užívateľov odpovedala, že **v dobe pandémie ochorenia COVID-19, užívala rovnaké množstvo ilegálnych drog, než v dobe pred pandémiou.**
- Nezanedbateľná časť (viac ako ¼) respondentov uviedla, že behom pandémie ochorenia COVID-19 užívala **menej drog**
 - PREČO? = menej financií k nákupu drog (hlavný dôvod), zníženie dostupnosti drog na trhu s drogami
- **Zvýšená miera užívania drog** behom pandémie ochorenia COVID-19 bola zaznamenaná **iba u malého percenta užívateľov.**

Dopad pandémie COVID–19 na vzorke užívania drog

Monitoring psychoaktívnych zlúčenín v odpadových vodách Slovenska za rok 2020

- Z monitoringu psychoaktívnych zlúčenín v odpadových vodách Slovenska za rok 2020 vyplynulo, že v porovnaní 15 miest na Slovensku, bolo **najvyššie priemerné množstvo drogy kokaín v odpadovej vode na 1000 obyvateľov počas lockdownu (marec – máj 2020) namerané v Bratislave** (60 mg/deň/1000 obyvateľov), kým zatiaľ napr. v Nitre to bolo 30 mg/deň/1000 obyvateľov.
- Oproti roku 2019 ide o mierny nárast, teda v Bratislave namerali priemerné množstvo 56 mg/deň/1000 obyvateľov. V roku 2018 však bola hodnota zo všetkých troch rokov najvyššia, a to 62 mg/deň/1000 obyvateľov.
- Zo všetkých predchádzajúcich meraní (2013 – 2019) je viditeľná stála centralizácia kokaínu do hlavného mesta – Bratislavy a západného Slovenska. Spotreba má však značne kolísavý priebeh – namerané hodnoty v Bratislave sa pohybovali od 32 - 167 mg/deň/1000 obyvateľov.

*„Na základe dosiahnutých výsledkov je možné zdôrazniť, že **spotreba drogy kokaín v Bratislave za časové obdobie 2013 – 2020 postupne narastá**, aj keď v roku 2020 bolo viacero výrazných obmedzení týkajúcich sa pohybu po krajine, či cez hranice najmä smerom do Rakúska, odkiaľ je k nám kokaín často ilegálne dovážaný. Taktiež si ho chodia Slováci do tejto krajiny aj ilegálne kupovať. Dlhodobý nárast spotreby drogy v Bratislave môže byť tak ovplyvnený najmä zlepšujúcou sa ekonomickou situáciou obyvateľov, geografickým situovaním mesta – blízko hraníc s Rakúskom a Maďarskom a tiež dostupnosťou samotnej drogy,“ (Mackuľak, Bodík 2021: 42).*

SOCIÁLNE SLUŽBY V BRATISLAVE PRACUJÚCE S CIEĽOVOU SKUPINOU

PREHLAD ŠTRUKTÚRY INFORMÁCIÍ O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH PRACUJÚCICH S CIEĽOVOU SKUPINOU ĽUDIA UŽÍVAJÚCI DROGY

- Pri tvorbe zoznamu sociálnych služieb pracujúcich s touto cieľovou skupinou bolo pracované s registrom poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského kraja.
- **Základné údaje boli v dotazníku pre sociálne služby doplnené nasledujúcim spôsobom:**

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE SLUŽBY - PŘEHLED	
Názov poskytovateľa služby:	Občianske združenie Odyseus
IČ poskytovateľa služby:	31788734
Sídlo poskytovateľa služby:	Tomášikova 223/26, 821 01 Bratislava-Ružinov
Zriaďovateľ poskytovateľa služby:	neverejný poskytovateľ
Právna forma poskytovateľa:	Združenie (zväz,spolok)
Druh poskytovanej služby:	terénna sociálna služba krízovej intervencie
	terénna
Rozhodujúca cieľová skupina služby:	fyzické osoby v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a), b), d), g) až i) zákona o sociálnych službách - ľudia, ktorí injekčne užívajú drogy, ľudia, ktorí pracujú v pouličnom sexbiznise, mladí ľudia, ktorí experimentujú s drogami a/alebo žijú aktívnym sexuálnym životom
Ostatné cieľové skupiny služby:	
Miesto poskytovania (adresa zariadenia ambulantnej služby/územná pôsobnosť terénnej služby): <i>V prípade terénnej služby, uveďte, prosím, všetky MČ, v ktorých Vaša služba pôsobí a počty kontaktných miest v jednotlivých MČ.</i>	Vrakuňa, Ružinov, Nové Mesto, Petržalka, Podunajské Biskupice – miesta stabilnej terénnej sociálnej služby Zároveň celoročne prebieha mapovanie všetkých MČ podľa potrieb za účelom nájdania pohodených injekčných striekačiek alebo za účelom mapovania výskytu cieľových skupín.
Kontaktná osoba/osoby:	Mgr. Miriama Hrehová
Kontaktný e-mail(y):	jasekova@ozodyseus.sk;stefeckova.odyseus@gmail.com;odyseus@ozodyseus.sk
Kontaktný telefón(y):	0903/786706; 0910/987529
Webové stránky:	www.ozodyseus.sk
Ja Vaša služba bezbariérová? (Len u služieb poskytovaných ambulantnou formou.)	☐ 1. áno ☐ 2. nie ☐ 3. iná odpoveď

- **Základné údaje boli v dotazníku pre sociálne služby doplnené o ďalšie otázky, napríklad:**
 - ❖ **Kapacita služby:** Uveďte maximálnu kapacitu Vašej služby a počet klientov k 31.12.2019 a k 31.12.2020.
 - ❖ **Aký bol počet úväzkov pracovníkov v roku 2020 a v roku 2019?**
 - ❖ **Uvažujete v rokoch 2022 – 2030 o zmene vo Vašej službe? Napr. zvýšenie kapacity Vašej služby alebo zmeny cieľovej skupiny a pod.?**
 - ❖ **Ako by ste zhodnotili pripravenosť Vašej služby na krízovú situáciu súvisiacu s pandémiou COVID-19?** *Pripravenosťou je myslené zvládnutie krízovej situácie zo strany organizácie bezpečnosti klientov, nedostatok personálu a pod.*

ROZSAH EMPIRICKÝCH AKTIVÍT

- **Hĺbkové a pološtruktúrované rozhovory**
 - **20 rozhovorov z celkového počtu 101 rozhovorov**
 - Zástupcovia cieľovej skupiny – ľudia, ktorí užívajú drogy (vrátane alkoholu) problémovým spôsobom (tzv. problem drug use podľa definície EMCDDA).
 - Zástupcovia cieľovej skupiny - mladiství, ktorí užívajú drogy (vrátane alkoholu) - zahŕňajúc aj tých, ktorí neužívajú drogy pravidelne či pravidelne s problémami.
- **Fokusové skupiny**
 - **1 fokusová skupina z celkového počtu 11 fokusových skupín, pričom v každej skupine bude min. 6 osôb.**
 - Vybraní zástupcovia sociálnych služieb, mestských častí mesta Bratislavy, odborná verejnosť
- **Dotazníky**
 - **Až 20 respondentov v rámci dotazníkového prieskumu – (výhodou je vysoká miera anonymity).**
 - V rámci prieskumu budú oslovení:
 - Klienti, ktorí využívajú sociálne služby, klienti, ktorí sú zastrešení len ambulantne a osoby, ktoré abstínujú, ale majú komplexný náhľad na oblasť.
 - V rámci dotazníku sa očakáva tiež zapojenie mladých ľudí užívajúcich drogy.
 - K spolupráci budú oslovení poskytovatelia sociálnych a zdravotných služieb.

USKUTOČNENÉ A PRIPRAVOVANÉ AKTIVITY

STRUČNÁ REKAPITULÁCIA USKUTOČNENÝCH AKTIVÍT

1. ETAPA DO TERMÍNU ODOVZDANIA PRIEBEŽNÝCH PREZENTÁCIÍ, T. J. DO 28.7.2021

- Zostavenie tímu garantov a nastavenie spôsobu komunikácie so zadávateľom.
- Vytvorenie metodologického rámca – metodológia projektu, konzultácie, oponentúry, optimalizácie.
- Pribežné stretnutia zadávateľov a realizačnej firmy.
- Prvé kolo stretnutí odborných garantov zadávateľa a realizačnej firmy.
- Systematizácia a rešerše sekundárnych dát, analýza sekundárnych dát, interpretácie (štatistiky, analýzy, prognózy, databázy, legislatíva, KPSS MČ Bratislavy atď.).
- Oslovenie inštitúcií štátnej správy so žiadosťou o sprostredkovanie ďalších aktuálnych dát.
- Vytvorenie základnej databázy sociálnych služieb.
- Vytvorenie prezentácií pre 6 cieľových skupín – základné informácie, min. 15 slidov.

STRUČNÁ REKAPITULÁCIA USKUTOČNENÝCH AKTIVÍT

2. ETAPA – AKTIVITY USKUTOČNENÉ DO STRETNUTIA PRACOVNEJ SKUPINY, T. J. DO 8.10.2021

- Príprava zisťovacích nástrojov, konzultácie, oponentúry, optimalizácie.
- Príprava podkladov a kontaktov pre zaistenie terénnej fázy zberu dát.
- Príprava zberu dát.
- Finalizácia zisťovacích nástrojov.
- Terénna fáza zberu dát.

VÝHLAD ĎALŠÍCH AKTIVÍT – PROJEKT PREBIEHA PODĽA HARMONOGRAMU

3. A 4. ETAPA – AKTIVITY DO 30.10.2021, OPCE DO 15.11.2021

- Postupná finalizácia desk research, doplnenie dát od inštitúcií štátnej správy a ďalších relevantných stakeholders.
- Analýzy primárnych dát.
- Interpretácie primárnych dát.
- Systematizácie všetkých dátových vstupov a ich interpretácia – príprava 2 jednotlivých záverečných správ.

AUGUR Consulting s.r.o.

Vinařská 5a, 603 00 Brno

tel.: +420 543 242 595

tel.: +420 605 276 722

svoboda@augur-consulting.cz

www.augur-consulting.cz

